

طسّم (1) تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ (2) نَتْلُو
عَلَيْكَ مِنْ نَبَأِ مُوسَى وَفِرْعَوْنَ بِالْحَقِّ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ
(3) إِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْأَرْضِ وَجَعَلَ أَهْلَهَا شِيَعًا
يَسْتَضِعُّ طَائِفَةً مِنْهُمْ يُذَبِّحُ أَبْنَاءَهُمْ وَيَسْتَحْيِي
نِسَاءَهُمْ إِنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ (4) وَنُرِيدُ أَنْ
نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضِعُّوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ
أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ (5) وَنُكِّنَ لَهُمْ فِي
الْأَرْضِ وَنُرِيَ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا مِنْهُمْ مَا
كَانُوا يَحْذَرُونَ (6) وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّ مُوسَىٰ أَنْ
أَرْضِعِيهِ فَإِذَا خِفْتِ عَلَيْهِ فَأَلْقِيهِ فِي الْيَمِّ وَلَا
تَخَافِي وَلَا تَحْزَنِي إِنَّا رَادُّوهُ إِلَيْكِ وَجَاعِلُوهُ مِنْ
الْمُرْسَلِينَ (7) فَالتَقَطَهُ آلُ فِرْعَوْنَ لِيَكُونَ لَهُمْ عَدُوًّا

وَ حَزَنًا إِنَّ فِرْعَوْنَ وَ هَامَانَ وَ جُنُودَهُمَا كَانُوا
 خَاطِئِينَ (8) وَ قَالَتِ امْرَأَةُ فِرْعَوْنَ قُرَّةُ عَيْنٍ لِي وَ
 لَكَ لَا تَقْتُلُوهُ عَسَى أَنْ يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَ هُمْ
 لَا يَشْعُرُونَ (9) وَ أَصْبَحَ فُؤَادُ أُمِّ مُوسَى فَارِغًا إِنْ
 كَادَتْ لَتُبْدِي بِهِ لَوْ لَا أَنْ رَبَطْنَا عَلَى قَلْبِهَا لِتَكُونَ
 مِنَ الْمُؤْمِنِينَ (10) وَ قَالَتِ لِأُخْتِهِ قُصِّيه فَبَصُرَتْ
 بِهِ عَنْ جُنُبٍ وَ هُمْ لَا يَشْعُرُونَ (11) وَ حَرَّمْنَا عَلَيْهِ
 الْمَرَاضِعَ مِنْ قَبْلُ فَقَالَتْ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَى أَهْلِ بَيْتٍ
 يَكْفُلُونَهُ لَكُمْ وَ هُمْ لَهُ نَاصِحُونَ (12) فَرَدَدْنَاهُ إِلَى
 أُمِّهِ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَ لَا تَحْزَنَ وَ لَتَعْلَمَ أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ
 حَقٌّ وَ لَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ (13)

~~~~~

Ta. Sin. Mim. These are verses of the book that makes (things) clear. We rehearse to thee some of the story of Moses and Pharaoh in truth, for people who believe. Truly Pharaoh elated himself in the land and broke up its people into sections, depressing a small group among them: their sons he slew, but he kept alive their females: for he was indeed an evil doer. And We wished to be gracious to those who were being depressed in the land, to make them leaders (in faith) and make them heirs, to establish a firm place for them in the land, and to show Pharaoh, Haman, and their hosts, what they were dreading from them. So We sent this inspiration to the mother of Moses: "Suckle (thy child), but when thou hast fears about him, cast him into the river, but fear not nor grieve: for We shall restore him to thee, and We shall make him one of Our messengers." Then the people of Pharaoh picked him up (from the river): (It was intended) that (Moses) should be to them an adversary and a cause of sorrow: for Pharaoh and Haman and (all) their hosts were men of sin. The wife of Pharaoh said: "(Here is) joy of the eye, for me and for thee: slay him not. It may be that he will be use to us, or we may adopt him as a son." And they perceived not (what they were doing)! And the heart of the mother of Moses became void: she was going almost to disclose his (case), had We not strengthened her heart (with faith), so that she might remain a (firm) believer. And she said to the sister of (Moses), "Trace him" so she (the sister) watched him from a distance and they perceived not. And we ordained that he refused suck at first, until (His sister came up and) said: "Shall I point out to you the people of a house that will nourish and bring him up for you and take care of him." Thus did We restore him to his mother, that her eye might be comforted, that she might not grieve, and that she might know that the promise of Allah is true: but most of them do not know.

~~~~~

ط-س-م-یہ کتاب مبین کی آیات ہے۔ ہم موسیٰؑ اور فرعون کا کچھ حال ٹھیک ٹھیک تمہیں سناتے ہیں، ایسے لوگوں کے فائدے کے لیے جو ایمان لائیں۔ واقعہ یہ ہے کہ فرعون نے زمین میں سرکشی کی اور اس کے باشندوں کو گروہوں میں تقسیم کر دیا۔ ان میں سے ایک گروہ کو وہ ذلیل کرتا تھا، اس کے لڑکوں کو قتل کرتا اور اس کی لڑکیوں کو جیتا رہنے دیتا تھا۔ فی الواقع وہ مفسد لوگوں میں سے تھا۔ اور ہم یہ ارادہ رکھتے تھے کہ مہربانی کریں ان لوگوں پر جو زمین میں ذلیل کر کے رکھے گئے تھے۔ اور انہیں پیشوا بنادیں اور انہی کو وارث بنائیں اور زمین میں ان کو اقتدار بخشیں اور ان سے فرعون وہامان اور ان کے لشکروں کو وہی کچھ دکھلا دیں جس کا انہیں ڈر تھا۔ ہم نے موسیٰؑ کی ماں کو اشارہ کیا کہ "اس کو دودھ پلا، پھر جب تجھے اُس کی جان کا خطرہ ہو تو اسے دریا میں ڈال دے اور کچھ خوف اور غم نہ کر، ہم اسے تیرے ہی پاس واپس لے آئیں گے اور اس کو پیغمبروں میں شامل کریں گے۔" آخر کار فرعون کے گھر والوں نے اسے (دریا سے) نکال لیا تاکہ وہ ان کا دشمن اور ان کے لیے سببِ رنج بنے، واقعی فرعون اور ہامان اور اس کے لشکر (اپنی تدبیر میں) بڑے غلط کار تھے۔ فرعون کی بیوی نے (اس سے) کہا "یہ

میرے اور تیرے لیے آنکھوں کی ٹھنڈک ہے، اسے قتل نہ کرو، کیا عجب کہ یہ ہمارے لیے مفید ثابت ہو، یا ہم اسے بیٹا ہی بنالیں۔" اور وہ (انجام سے) بے خبر تھے۔ اُدھر موسیٰؑ کی ماں کا دل اڑا جا رہا تھا۔ وہ اس کا راز فاش کر بیٹھتی اگر ہم اس کی ڈھارس نہ بندھا دیتے تاکہ وہ (ہمارے وعدے پر) ایمان لانے والوں میں سے ہو۔ اُس نے بچے کی بہن سے کہا اس کے پیچھے پیچھے جا۔ چنانچہ وہ الگ سے اس کو اس طرح دیکھتی رہی کہ (دشمنوں کو) اس کا پتہ نہ چلا۔ اور ہم نے بچے پر پہلے ہی دودھ پلانے والیوں کی چھاتیاں حرام کر رکھی تھیں۔ (یہ حالت دیکھ کر) اُس لڑکی نے اُن سے کہا "میں تمہیں ایسے گھر کا پتہ بتاؤں جس کے لوگ اس کی پرورش کا ذمہ لیں اور خیر خواہی کے ساتھ اسے رکھیں؟" اس طرح ہم موسیٰؑ کو اس کی ماں کے پاس پلٹا لائے تاکہ اس کی آنکھیں ٹھنڈی ہوں اور وہ غمگین نہ ہو اور جان لے کہ اللہ کا وعدہ سچا تھا، مگر اکثر لوگ اس بات کو نہیں جانتے۔

ता-सीन-मीम | ये किताबे-मुबीन की आयात हैं | हम मूसा और फिरऔन का कुछ हाल ठीक-ठीक तुम्हें सुनाते हैं, ऐसे लोगों के फ़ायदे के लिए जो ईमान लाएँ | वाकिआ यह है कि फिरऔन ने ज़मीन में सरकशी की और उसके बाशिन्दों को गरौहों में

ताक़सीम कर दिया | उनमें से एक गरौह को वह ज़लील करता था, उसके लड़कों को क़त्ल करता और लड़कियों को जीता रहने देता था | फ़िल-वाक़े वह मुफ़सिद लोगों में से था | और हम यह इरादा रखते थे कि मेहरबानी करें उन लोगों पर जो ज़मीन में ज़लील करके रखे गए थे और उन्हें पेशवा बना दें और उन्हीं को वारिस बनाएँ और ज़मीन में उनको इक़तिदार बख़्शें और उनसे फ़िरऔन व हामान और उनके लश्क़रों को वही कुछ दिखला दें जिसका उन्हें डर था | हमने मूसा की माँ को इशारा किया कि “इसको दूध पिला | फिर जब तुझे इसकी जान का ख़तरा हो तो इसे दरिया में डाल दे और कुछ खौफ़ और ग़म न कर, हम इसे तेरे ही पास ले आएँगे और इसको पैग़म्बरों में शामिल करेंगे |” आख़िरकार फ़िरऔन के घरवालों ने उसे (दरिया से) निकाल लिया ताकि वह उनका दुश्मन और उनके लिए सबबे-रंग बने | वाक़ई फ़िरऔन फ़िरऔन और हामान और उनके लश्कर (अपनी तदबीर में) बड़े ग़लतकार थे | फ़िरऔन की बीवी ने (उससे) कहा, “यह मेरे और तेरे लिए आँखों की ठण्डक है, इसे क़त्ल न करो, क्या अजब कि यह हमारे लिए मुफ़ीद साबित हो या हम इसे बेटा ही बना लें |” और वे (अंजाम से) बेख़बर थे | उधर मूसा की माँ का दिल उड़ा जा रहा था | वह उसका राज़ फ़ाश कर बैठती अगर हम उसको ढारस न बंधा देते ताकि वह (हमारे वादे पर) ईमान लानेवालों में से हो | उसने बच्चे की बनहं से कहा, “उसने पीछे-

पीछे जा ।” चुनाँचे वह अलग से उसको इस तरह देखती रही कि (दुश्मनों को) उसका पता न चला । और हमने बच्चे पर पहले ही दूध पिलानेवालियों की छातियाँ हराम कर रखी थीं । (यह हालत देखकर) उस लड़की ने उनसे कहा, “मैं तुम्हें ऐसे घर का पता बताऊँ जिसके लोग इसकी परवरिश का ज़िम्मा लें और खैरखाही के साथ इसे रखें?” इस तरह हम मूसा को उसकी माँ के पास पलटा लाए ताकि उसकी आखें ठण्डी हों और वह गमगीन न हो और जान ले कि अल्लाह का वादा सच्चा था । मगर अक्सर लोग इस बात को नहीं जानते ।